

Raadsvergadering
9 juli 2026

Zaaknummer
1437389

Onderwerp: Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet 2025

Aan de raad,

Onderwerp
Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet 2025

Gevraagde beslissing

1. In te stemmen met de verklaring aanvraag vangnetuitkering Participatiewet 2025

Grondslag

- Participatiewet, artikel 74
- Besluit Participatiewet, artikelen 9 & 10
- Regeling Participatiewet, artikel 15

Inleiding

De gemeente Bunnik verleent bijstand aan inwoners die over onvoldoende middelen beschikken om in noodzakelijke kosten voor levensonderhoud te voorzien. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks een gebundelde uitkering van het Rijk: de Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (hierna: BUIG). Onder de BUIG vallen de uitgaven van de algemene bijstand levensonderhoud, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkeloze werknemers (IOAW), Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Besluit bijstandverlening zelfstandige (BBZ) en de loonkostensubsidie.

In 2025 overstijgen de totale uitgaven aan deze regelingen het ontvangen BUIG-budget, waardoor de gemeente Bunnik een tekort realiseert. Tekorten op het BUIG-budget komen in beginsel voor rekening van de gemeente zelf. Voor omvangrijke tekorten kunnen gemeenten onder voorwaarden een beroep doen op de vangnetuitkering Participatiewet, zoals bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet.

De gemeente Bunnik heeft in 2023 reeds een vangnetuitkering ontvangen. In 2024 was er sprake van een relatief beperkt tekort (circa, 1,9%), waarmee het tekort in dat jaar niet boven de eigenrisicodrempel van de vangnetuitkering uitkwam. In 2025 voldoet de gemeente aan de voorwaarden voor de nieuwe uitgebreide vangnetuitkering, die van toepassing is bij meerjarige tekorten.¹

Beoogd effect

1. Door in te stemmen kan de vangnetuitkering Participatiewet over 2025 worden aangevraagd, waarmee het tekort op het BUIG-budget gedeeltelijk wordt gecompenseerd

Beschrijving varianten/mogelijkheden

Niet van toepassing

---

¹ De uitgebreide vangnetuitkering (vanaf 2026, met terugwerkende kracht tot 2025) is een verruimde financiële compensatie voor gemeenten met structurele tekorten op het BUIG-budget. Het verlaagt de eigenrisicodrempel van 7,5% naar 5% (of 2,5% bij langdurige tekorten), waardoor gemeenten met meerjarige tekorten sneller recht hebben op een uitkering.

Argumenten

1.1 Instemming is een vereiste om in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering.

Door in te stemmen stelt de raad vast dat het college voldoende inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

Het is belangrijk om te noemen dat de instemming enkel betrekking heeft op de juistheid en volledigheid van de verklaring van het college en niet op een inhoudelijk oordeel over het gevoerde of voorgenomen beleid.

Indien niet wordt ingestemd met de verklaring van het college, komt de gemeente Bunnik niet in aanmerking voor de vangnetuitkering.

1.2 Door in te stemmen, voldoet de gemeente Bunnik aan zowel de financiële als de procedurele voorwaarden voor het uitgebreide vangnet.

In 2025 bedraagt het tekort op het BUIG-budget circa 10%. Hiermee wordt voldaan aan de eis van een tekort van meer dan 5%. Daarnaast kende de gemeente Bunnik in zowel 2022 als 2023 eveneens een tekort van minimaal 5%, waarmee wordt voldaan aan de voorwaarde van een meerjarig tekort.

Omdat Bunnik in 2023 een vangnetuitkering heeft ontvangen en voor 2025 een beroep doet op het uitgebreide vangnet, is het college verplicht te verklaren dat (aanvullende) interne en externe maatregelen² zijn getroffen om verdere tekortreductie te realiseren. Dit kan ook in de vorm van continuering of versterking van staand beleid. Deze verklaring maakt onderdeel uit van het voorgeschreven aanvraagformulier.

Indien de raad instemt met de verklaring en het college de aanvraag tijdig indient, voldoet de gemeente Bunnik aan zowel de financiële als de procedurele voorwaarden voor het uitgebreide vangnet.

1.3 Een eventuele toekenning van de vangnetuitkering reduceert het BUIG-tekort.

1.4 De verklaring van het college biedt voldoende onderbouwing over de getroffen interne en externe maatregelen

Naast de reguliere inzet zijn in 2025 aanvullende interne en externe maatregelen getroffen om het BUIG-tekort verder te reduceren, gericht op het beperken van instroom in de bijstand en het bevorderen van uitstroom naar werk of participatie. Hieronder vallen onder andere de projecten *Jobhunter @AZC* en *Gelijk aan de slag*, een versterkte preventieve aanpak bij de intake, intensievere begeleiding van cliënten en het onderzoek naar een toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen (het project *ZOU-Werkt!*).

1.5 De raad is adequaat geïnformeerd over de ontwikkelingen op de BUIG en de getroffen maatregelen.

Een belangrijke veronderstelling binnen de vangnetuitkering is dat de gemeenteraad tijdig en adequaat is geïnformeerd over de ontwikkeling op de BUIG en de getroffen maatregelen. Hieraan is voldaan.

De raad is vanaf het eerste moment van signalering van het tekort in de 1^e nota begrotingswijziging RDWI 2025 meegenomen via de reguliere P&C-cyclus van de RDWI, inclusief de bijbehorende going-concern rapportages. De raad heeft zich vervolgens via verschillende zienswijzen uitgesproken over het verwachte BUIG-tekort en de noodzaak van een vangnetuitkering. Daarnaast is de raad geïnformeerd over de inhoudelijke koers en de verdere uitwerking van het project *ZOU-Werkt!* op 24 februari 2026 en is ter verdieping op 3 september 2025 een aanvullende masterclass BUIG en vangnetregeling verzorgd bij de RDWI.

Kanttekeningen

1.1 In de concept jaarrekening 2025 is reeds rekening gehouden met een vangnetuitkering

Binnen de gemeenschappelijke regeling RDWI gelden solidariteitsafspraken over het BUIG-resultaat. Tekorten worden binnen de regeling verdeeld over de vijf deelnemende gemeenten en gecompenseerd tot maximaal de nullijn. Bij het opmaken van de jaarstukken RDWI 2025 en bij de berekening van de

² Interne maatregelen zijn maatregelen die vanuit de eigen organisatie geïnitieerd en genomen worden, zonder inbreng van derden. Externe maatregelen zijn maatregelen die met een duidelijk herkenbare inbreng van derden tot stand zijn gekomen. Voorbeelden hiervan zijn advies van een onderzoeksbureau of gebruik maken van goede voorbeelden of signalen of basis van benchmarking.

ontschotting tussen gemeenten is conform deze afspraken reeds rekening gehouden met een vangnetuitkering.

De gemeente Bunnik volgt, zoals gewoonlijk, deze uitgangspunten in de eigen jaarrekening. Indien de aanvraag vangnetuitkering niet wordt gehonoreerd, ontstaat een financieel tekort waar geen dekking voor is.

1.2 Het landelijke verdeelmodel voor het BUIG-budget werkt in 2025 nadelig uit voor Bunnik.

De gemeente Bunnik valt als kleine gemeente grotendeels onder het historisch verdeelmodel waarbij het BUIG-budget wordt bepaald op basis van gerealiseerde bijstandsuitgaven uit eerdere jaren. Hierdoor werken stijgingen in het bijstandsvolume, bijvoorbeeld als gevolg van instroom van specifieke doelgroepen of economische ontwikkelingen, met een vertraging van circa twee jaar door in het beschikbare budget. Omgekeerd worden dalingen in het bijstandsvolume eveneens pas met vertraging financieel zichtbaar.

Landelijk is bekend dat kleine gemeenten, zoals Bunnik, relatief vaker te maken hebben met grotere tekorten op het BUIG-budget, doordat het bijstandsbestand beperkt van omvang is. Hierdoor kunnen ook beperkte fluctuaties in het aantal bijstandsgerechtigden al snel leiden tot substantiële financiële effecten. Het uitgebreide vangnet van het Rijk helpt om dit verhoogde financiële risico voor kleinere gemeenten te verkleinen.

Kosten, baten en dekking

In 2025 zijn de BUIG-lasten hoger dan het ontvangen budget. De lasten bedragen € 3,07 miljoen, terwijl het beschikbare budget € 2,79 miljoen is. Hierdoor ontstaat een tekort van € 279.000, wat neerkomt op circa 10% van het BUIG-budget.

Omdat de gemeente Bunnik voldoet aan de voorwaarden voor het uitgebreide vangnet Participatiewet, komt zij in aanmerking voor deze regeling. De geraamde vangnetuitkering over 2025 bedraagt € 69.828,-.

In de jaarrekening 2025 is reeds rekening gehouden met deze vangnetuitkering. De uitkering dekt daarmee een deel van het BUIG-tekort. Indien de vangnetuitkering niet wordt toegekend, leidt dit tot een nadelig effect van € 69.828 in 2026 waarvoor geen dekking is.

Uitvoering

Na instemming van de raad, dient het college het aanvraagformulier vangnetuitkering Participatiewet 2025 in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De aanvraag dient door de commissie uiterlijk op 15 augustus 2026 te zijn ontvangen.

De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Daarbij wordt getoetst of de vereiste processtappen zijn doorlopen en of de aanvraag voldoet aan de formele voorwaarden. Op basis van deze beoordeling brengt de Toetsingscommissie advies uit aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze adviezen worden in beginsel door de minister overgenomen.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de aanvraag vangnetuitkering Participatiewet 2025, zodra hierover een besluit is genomen.

Bijlagen

1. Aanvraagformulier Uitgebreid VU 2025

Ter inzage

-

Odiijk, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
de secretaris de burgemeester,

dhr. M.R. van der Jagt dhr. R. van Bennekom

Nummer

1437389

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2026;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de verklaring aanvraag vangnetuitkering Participatiewet 2025

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 9 juli 2026,

de griffier,

de voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Benekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

<i>Inhoud</i>	
Onderwerp	Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet 2025
Datum besluit B&W	26 mei 2026
Vertrouwelijke stukken	Nee
<i>Gewenste planning</i>	
Informatie avond	Nee
Politieke avond	Indien gewenst
Raadsvergadering	Ja
Uiterste datum Raad	09-07-2026
<i>Agenda Commissie</i>	
Datum bespreking	
Opmerkingen	